

TRONDHEIMSKONFERANSEN

Felles kamp for arbeid og faglige rettigheter

Hoveduttalelse fra Trondheimskonferansen "Felles kamp for arbeid og faglige rettigheter" i regi av LO i Trondheim 29. - 31. januar 2016. Konferansen samlet 578 tillitsvalgte fra hele landet.

Trondheimsresolusjonen 2016

Den økonomiske krisa i Europa er kapitalismens krise. Kapitalen bruker krisa til å styrke sine posisjoner på bekostning av fagbevegelsen, arbeiderklassen, bønder, fiskere og deler av næringslivet. EU fungerer som et redskap for kapitalen i kampen mot arbeidsfolks interesser i Europa. I dette inngår å svekke nasjonalstatene og overføre mest mulig makt til et overnasjonalt EU. Det er viktig for fagbevegelsen og venstresida å innse og forsvare nasjonalstatens positive betydning som en ramme for den faglige og politiske kampen, slik vi så ved nei-seieren i 1994, samtidig som det utvikles og forsterkes en internasjonal solidaritet mellom arbeidsfolk i alle land basert på prinsippene om gjensidighet og respekt. Den økonomiske krisa viser at vi trenger et nytt samfunnssystem. Fagbevegelsens svar på kapitalens offensiv må være å gjenreise arbeiderbevegelsens visjon om et demokratisk, sosialistisk samfunn.

Det er uakseptabelt at det ved utgangen av 2015 ifølge SSB var 129.000 (4,8 %) arbeidsløse i Norge. Vi krever at regjeringen utvider permitteringsperioden til 52 uker slik at kompetanse og kapasitet forblir i bedriftene.

I. EØS, TTIP og TISA.

TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership) og TISA (Trade in Services Agreement) er nye handelsavtaler som er lansert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer, det vil si arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv.

Trondheimskonferansen 2016 krever

1. full åpenhet om forhandlingene om TISA og TTIP.
2. stopp i forhandlingene inntil konsekvensene er utredet.
3. ingen liberalisering som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
4. ingen aksept av klausuler som binder opp framtidige regjeringer.
5. ingen aksept for at investorer skal få egne tvistesystem der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover.

LO-kongressen 2013 krevde: *"at norske myndigheter går imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler. En slik forrang må avklares mellom EØS-avtalens parter."*

EØS i dag er langt unna det som folket ble forespeilt i 1992. Viktige avgjørelser blir tatt i Brussel – ikke på Stortinget eller i kommunestyrene. EØS begrenser demokratiet.

Trondheimskonferansen 2016 krever at regjeringen ikke implementerer flere nye direktiv og EU-vedtak som undergraver velferdsordninger og norsk lov- og avtaleverk.
Trondheimskonferansen 2016 krever at EØS-avtalen må erstattes med en handelsavtale.

Tillitsvalgte er resultatorienterte. Alt som kan oppnås innen EØS-avtalens rammer må prøves. Men når det ikke gir suksess må svaret bli «ut av EØS», ikke resignasjon. Målet er å vinne LO-kongressen i 2017 for et «ut av EØS» vedtak, slik NTF, EL & IT Forbundet og FO har vedtatt.

Trondheimskonferansen 2016 oppfordrer fagbevegelsens organisasjonsledd til å fatte vedtak om «ut av EØS» i så mange forum som mulig.

II. Pensjon - tariffoppgjøret 2016 og evaluering av pensjonsreformen i 2017.

Pensjonsreformen er en klassereform der taperne er de med dårlig helse og dårlig inntekt. Mange fagorganiserte mister sine oppsparte AFP-rettigheter på grunn av nedbemanning, salg av virksomheter og tap av tariffavtale på bedriften. Det er kvinner og lavtlønte som må gi seg tidlig i arbeidslivet og har størst sannsynlighet for å bli uføre. De taper, både i ny AFP og ny Folketrygd. Pensjon er kvinne- og klassekamp.

Trondheimskonferansen 2016 krever

at mål om at pensjonen skal være minst 2/3 av tidligere lønn, livet ut, også må gjelde for de som blir uføre, de som må gi seg tidlig i arbeidslivet og dagens unge som blir rammet av levealdersjustering når de blir pensjonister.

Tariffoppgjøret 2016 – privat sektor

Hovedkravet er tariffesting av tjenstepensjon med streikerett. Etter vår mening bør dette skje gjennom en samordning av krav og forhandlinger om pensjon. Det er nødvendig med en bred kollektiv ordning. Vi advarer mot å overføre ansvaret for pensjon til den enkelte gjennom å opprette individuelle pensjonskonti. De kan ikke gjøres kjønnsnøytrale, overfører utgiftene til arbeidstaker, gjør det mulig å fylle på kontoen individuelt. Vi frykter at dette svekker kampen for en solidarisk pensjon.

Velges en innskuddsordning, slik arbeidskraftkjøperne vil, så blir det svært vanskelig å senere gå over til en hybridordning. En hybridordning er langt bedre fordi den sikrer mot børsfall og kan forbedres slik at innbetalt pensjon reguleres med lønnsstigning (G-regulering). Den sikrer innbetaling fra første krone, fra første dag, er kjønnsnøytral, i utgangspunktet livsvarig, men minst til 82 år og den gir mer pensjon for hver krone innbetalt.

Trondheimskonferansen krever at LO må ta kampen for hybridordning.

Velges likevel en innskuddsordning, så må følgende prinsipper innfris:

- 1) innbetaling fra første krone.
- 2) innbetaling etter en måneds ansettelse
- 3) utbetaling til minst 82 år
- 4) innbetaling på minst 5 % av lønn

Tariffoppgjøret 2016 – offentlig sektor

Høyre / FrP regjeringa går til angrep mot offentlig pensjon. De foreslår å erstatte full pensjon ved 30 års opptjening med alleårsregel. Arbeids- og sosialdepartementets utredning om offentlig pensjon viser også at offentlig ansatte kommer til å tape mye i livsvarig pensjon dersom de må gi seg tidlig i arbeidslivet, og at de som har mye deltid eller kort yrkeskarriere (dvs. spesielt kvinner) kommer mye dårligere ut enn i dagens ordning.

Trondheimskonferansen mener fagbevegelsen må stå fast ved dagens ordning med full opptjening etter 30 år og sluttlønnsprinsippet og der sliterne kan gå av med AFP eller bli ufør uten tap i livsvarig pensjon. Samordningen av offentlig pensjon med privat AFP for de som har gått fra offentlige til private ordninger må reverseres.

Trondheimskonferansen oppfordrer hovedorganisasjonene i offentlig sektor om ikke å forhandle om endringer i offentlig tjenstepensjon før evalueringen av privat sektors AFP er gjennomført i 2017.

AFP

AFP-ordningene i privat og offentlig sektor må endres slik at opptjeningstid kan overføres mellom de to ordningene. Dermed blir det enklere å skifte jobb mellom sektorene.

AFP-ordningen i privat sektor må endres slik:

- 1) et tillegg til de som må gi seg tidlig, fra 62 til 65 år, som kompenserer for det tapet de lider i livsvarig pensjon.
- 2) de som mister jobben før fylte 62 år i en AFP-bedrift får beholde opptjent AFP.
- 3) delvis uføretrygd kan kombineres med delvis AFP.
- 4) innvandrere med kort botid i Norge får rett til å gå av ved fylte 62 år.
- 5) uttak av AFP i tillegg til lønn for arbeid kan ikke utgjøre mer enn 100 % av lønn før uttak av AFP.

Evaluering av pensjonssystemet

Partene skal evaluere utviklingen i 2017. LO-kongressen i 2013 vedtok: *"I tillegg vil LO utarbeide egne vurderinger som grunnlag for krav om forbedringer i pensjonssystemet. Vurderingene må ta utgangspunkt i vedtaket fra LO-kongressen i 2005."*

Trondheimskonferansen 2016 mener at det viktigste fagbevegelsen må fokusere på er

1. levealderjustering – som rammer alle, men det er de rike som lever lengst og øker levealderen mest.
2. indeksering – dette rammer alle, men det er de med lav pensjon som tåler minst at pensjonen reduseres med 8 % på 10 år.
3. alleårsregel - dette rammer kvinner spesielt.
4. pensjonsavkorting ved tidlig avgang – dette er en kvinnefiendtlig klassereform.

For å sikre dette må fagbevegelsen drive en aktiv kampanje med mobilisering, informasjon og krav frem mot tariffoppgjøret 2016 og evalueringen av pensjonsreformen i 2017. **Trondheimskonferansen 2016 oppfordrer fagbevegelsens organisasjonsledd til å ta aktiv del i og bruke nok ressurser på kampanjen "Rettferdig pensjon - Gjenreis AFP".**

Tariffoppgjøret 2018

Pensjonsrettigheter og kortere arbeidstid må være prioriterte krav i kommende tariffoppgjør. 6-timersdag / 30-timersuke må innføres gradvis. Målet er å få til sekstimersdag i løpet av 2020 – 2022. LO-kongressen i 2017 må fastslå kravet.

III. Kampen om arbeidervernet.

Arbeidsmiljøloven (AML) ble innført i 1977 som en vernelov for å hindre at ansatte ble utnyttet eller gikk med på å drive rovdrift på seg sjøl. Til tross for den landsomfattende politiske generalstreiken den 28. januar 2015, kom Høyre / FrP regjeringa med støtte fra Venstre og KrF arbeidskraftkjøperne i møte ved at Stortinget vedtok forverring av loven fra 1. juli 2015.

Trondheimskonferansen 2016 oppfordrer fagbevegelsens organisasjonsledd

1. til å kreve tilbake tapte rettigheter i arbeidsmiljøloven som er svekket av H/FRP regjeringen og stortingsflertallet. Dette må skje både via lov og tariffoppgjør. Aktuelle krav i tariffoppgjør er medbestemmelse mot midlertidige ansettelser, sentral faglig kontroll med lokale arbeidstidsordninger og fagforeningers kollektive søksmålsrett ved ulovlig innleie.
2. til å være pådrivere for at flere enn de om lag 50 kommunestyre og fylkeskommuner som til nå har vedtatt å opprettholde praksis med faste ansettelser, gjør dette selv om arbeidsmiljøloven er endret.
3. til fortsatt å bekjempe Høyre / FrP regjeringa og deres støtteparti Venstre ved politiske demonstrasjoner og aksjoner, og ved bruk av andre passende virkemidler og oppmuntre LO, YS og UNIO til å videreføre arbeidet i den faglige alliansen både sentralt og lokalt.
4. til å starte en kampanje for å fremme konkrete krav for å forbedre arbeidervernet i AML.
5. til å avvise Arbeidstidsutvalgets innstilling.
6. til å arbeide for at arbeidsmiljøloven skal gjøres gjeldende for oljearbeiderne på flerbruksfartøy.

IV. Stortingsvalget 2017.

Politiske partier vinner ikke valg og et mandat for et venstresidealternativ hvis man bare støtter seg på middelklassen, og ikke appellerer til arbeidsfolk og fagbevegelsen. Fagbevegelsen og arbeidsfolk må utgjøre kjernen i ethvert venstresidealternativ som ønsker å vinne valg og utvikle et mer solidarisk samfunn. Fagbevegelsen må være pådriver og ikke en fender mellom de fagorganiserte og Arbeiderpartiet. Fagbevegelsen må reise selvstendige krav i et faglig politisk samarbeid med flere partier. En slik linje gjør det mulig å aktivisere tillitsvalgte og medlemmer, utvikle allianser og bekjempe det nyliberale prosjektet. Dette krever en fagbevegelse som organiserer, skolerer, aktiviserer og stiller seg i ledelsen av kampen både i topp og bunn.

Trondheimskonferansen 2016 krever at Høyre / FrP regjeringens angrep på faglige rettigheter, arbeidsmiljølov og velferdsordninger reverseres.

En forutsetning for fagbevegelsens støtte til politiske partier er at

1. alle forverring av arbeidsmiljøloven blir reversert etter Stortingsvalget 2017, herunder at loven tilbakeføres til at kun forbund med innstillingsrett skal ha adgang til å godkjenne unntak fra arbeidstidskapittelet (jfr. AML § 10-12 Unntak).

Trondheimsresolusjonen 2016 – Hoveduttalelse fra Trondheimskonferansen 2016 i regi av LO i Trondheim

2. Postloven som liberaliserer postmarkedet fullt og helt og trer i kraft 1.1.2016, må reverseres.
3. alle forverringer av Tjenestemannsloven og fjerning av ventelønn og vartpenger blir reversert etter stortingsvalget 2017.
3. Jernbaneverket og NSB slås sammen til offentlig forvaltning. Jernbanereformen reverseres.
4. taket på barnetillegg for uføre fjernes
5. feriepengene for arbeidsløse gjeninnføres.
6. Deltakerloven og Råfiskloven opprettholdes. Aktivitetsplikten og leverings- og bearbeidingsplikten må bevares og innskjerpes.
7. blir søndagsåpning gjennomført skal det reverseres fullt ut. I tillegg må også butikkansatte omfattes fullt ut av AML.
8. profittforbud innføres som overordnet prinsipp for drift av skattefinansierte velferdstjenester.
9. alle forsøk på å privatisere den skole, helse og velferdstjenester stanses.
10. anbudskontrakter med kommersielle drivere av velferdstjenester avsluttes ved kontaktens utløp eller dersom de påvises kontraktsbrudd.
11. sosial boligpolitikk gjeninnføres med utbygging av kommunale utleieboliger, der staten bidrar ved å øke Husbankens rammer og tilbyr lang avdragstid og lav rente.
12. all kollektivtrafikk drives i offentlig egenregi slik at anbud unngås.

For å kunne bekjempe sosial dumping krever Trondheimskonferansen 2016 at

1. frislippet av vikarbyråene fra 1.1.2000 reverseres slik at de bare kan brukes rent unntaksvis. I mellomtiden vil vi ha gjennomført de to kravene LO stilte den gangen, om at det utbetales lønn mellom oppdrag og at utleie bare skal skje som vikarer for navngitte personer.
2. pensjonsvilkår videreføres ved konkurranseutsetting av offentlige tjenester, ved virksomhetsoverdragelser og som likebehandling ved innleie.
3. forslag om nasjonal minstelønn må avvises.
4. falske underentrepriser, som i virkeligheten er innleid arbeidskraft, må forbys.
5. det legges ned veto mot EUs anskaffelsesdirektiv, som forbyr det offentlige å gjennomføre anbudsrunder der kun ideelle organisasjoner kan delta.
6. det innføres i lov om offentlige anskaffelser at det skal være landsomfattende tariffavtale, at det ikke skal kunne konkurreres på lavere lønns- og pensjonsvilkår og at kontrakter kan heves når bedrifter motsetter seg krav om tariffavtale ifølge arbeidstvistloven, jfr. ILO 94. Lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. Ved alle offentlige og private anbud må bedriften være godkjent som opplæringsbedrift, og ha lærlinger lokalt i alle bedrifter. Ved anbud i offentlig sektor innføres en ordning med prekvalifisering.
7. det innføres et midlertidig forbud mot kabotasje, den "frie" flyten av utenlandske vogntog på veiene som undergraver sikkerheten, inntil bransjeprogrammet om veitransport er ferdig.

Trondheimskonferansen 2016 krever at det satses på industri, samferdsel og naturressurser i et klima- og miljøperspektiv ved at

1. industrien kontinuerlig utvikles i miljø- og klimavennlig retning og at alle forsøk på å flagge ut industriarbeidsplasser motarbeides. En næringsnøytral politikk må forkastes. Staten må aktivt tilrettelegge for en langsiktig omstilling slik at ansattes kompetanse i norsk petroleumsnæring kan brukes til andre formål, eksempelvis til å utvikle nye næringer innen fornybar energi og sjømatproduksjon.
2. utbygging av kabler for eksport av elektrisitet til kontinentet stanses, for å unngå at dyr europeisk kraftpris vil svekke en nasjonal langsiktig strategi om at norsk kraft skal videreføres i industriproduksjon i våre lokalsamfunn.
3. hjemfallsretten forsvares og energiverk og overføringsnett eies og drives av det offentlige.
4. statens pensjonsfond utland samt alle offentlige fond trekker ut alle sine investeringer i kull, oljeskifer og tjæresand umiddelbart.
5. Norge stanser alle planer om ytterligere olje og gassutvinning i Barentshavet og Arktis og verner områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.
6. sjø- og jernbanetransport med tilhørende infrastruktur prioriteres framfor økt utbygging av vei- og flytrafikk.
7. bo- og konsesjonsplikten bevares for jordbrukseiendommer.
8. Statsskog ikke selges.

V. Forsvar tariffavtalene.

Flere og flere arbeidskraftkjøpere, med NHO og Virke i spissen, har forlatt politikken for klassekompromiss.

Trondheimskonferansen 2016 krever at

1. ved skifte av tariffavtale skal partene på den enkelte bedrift / virksomhet avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer. Hvis det ikke oppnås enighet skal avtalte rettigheter videreføres til første ordinære tariffrevisjon.
2. likebehandlingsprinsippet i tariffavtalene og i lov om virksomhetsoverdragelse utvides til å gjelde pensjonsvilkår.
3. LO må bringe hovedavtalene inn i et hovedoppgjør, slik at vi kan bruke maktmidler til å sikre streikerett ved skifte av tariffavtale og grove brudd på hovedavtalene, og for å sikre tillitsvalgte bedre rettigheter overfor alle arbeidskraftkjøpere, inkludert de reelle eierne i franchiseforetak.

For å kunne bekjempe sosial dumping krever Trondheimskonferansen 2016:

1. Minstelønnsгарантиer må innarbeides i overenskomstene.
2. Når arbeidskraft leies inn, må det kreves at de innleide skal være fast ansatt i utleiebedriften med oppsigelsesvern og permitteringsbestemmelser som ellers i arbeidslivet.
3. Opplæring i norsk og fagutdanning av arbeidsinnvandrere må betales av arbeidskraftkjøper.

VI. Bruk kampmidler.

Trondheimskonferansen 2016 oppfordrer til at

1. fagbevegelsens organisasjoner må i større grad utvikle solidarisk evne og vilje til å bruke kampmidler som streik, sympatistreik, boikott, blokade, gå sakte-aksjoner, obstruksjon og fanemarkeringer for å opprettholde opparbeidede lønns- og arbeidsvilkår, herunder pensjon.
2. ved streikestart for tariffavtaler må det samtidig planlegges og varsles sympatistreik. Bestemmelsene i Hovedavtalene om sympatiaksjon må endres slik at sympatiaksjoner gjøres enklere og raskere å iverksette.
3. ved streikestart for tariffavtale i bransjer hvor fagbevegelsen står svakt må hele fagbevegelsen mobiliseres til støtte, også i forspillet til streiken. Tidlig støtte er avgjørende for ikke å gi bedrifter tid til å trakassere fagorganiserte til å frafalle krav om tariffavtale.
4. fagbevegelsens organisasjoner vurderer å møte tvungen lønnsnemnd med å videreføre streiken dersom arbeidskonflikten ikke setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare.

I 27 måneder, fra 1. november 2013, har havnearbeiderne i Norge vært i kamp for tariffavtale i Risavika med fortrinnsrett til laste- og lossearbeid i henhold til ILO konvensjon nr. 137. Havnearbeiderne fører også arbeidskamper i flere andre havner i Norge. Fagbevegelsen må mobilisere og støtte de som står i kampene.

Trondheimskonferansen 2016 krever at Transportarbeiderforbundet i samarbeid med LO og andre LO-forbund tar ut flere grupper i sympatistreik med havnearbeiderne. Denne kampen har norsk fag- og arbeiderbevegelse ikke råd til å tape.

